

delig under de nyopførte Obligationers Kurs, indtil Udgangen af Regnskabsaaret 1884—85, og endda i et enkelt Aar 1882—83 have været nede ved en Kurs af 94. Det var først i 1885—86, at Obligationerne kom til at staa i pari, altsaa bleve betalte med 100 Kr., og efter den Tid ere de noterede til 101 $\frac{1}{4}$ og 101 $\frac{1}{2}$ i Gjennemsnit for de følgende Aar. Dette viser altsaa, at de 8,082 Interessenter, som have reist disse Laan i Aarene 1880—85, have tabt paa de Papirer, som de fik for Laanene, en Sum af 311,053 Kr., idet Obligationerne ikke ere blevne betalte med deres Paalydende, medens 2,363 Interessenter i Aaret 1885—86, da Obligationerne stode i pari, intet Tab have haft, og kun 5,262 Interessenter, som ere tiltraadte i de senere Aar, da Kursen har staaet høiere, have bundet en Sum af 85,834 Kr. Man vil altsaa se, at denne Indvending ikke er ganske korrekt, idet den største Del af Interessenterne have faaet deres Obligationer betalte under pari, og altsaa ikke have haft nogen Fordel. Man kan vel sige, at dette Lovforslag, hvis det gaar igjennem, vil blive til Fordel for de Obligationseiere, der i sin Tid, altsaa i de senere Aar, da Kursen stod over pari, havde folgt deres Obligationer til en Kurs, der stod over deres Paalydende, men dette er dels det Mindste og dels ophæver det ikke, at Byrden føles trykkende af den høje Rente, som disse Smaafolk maa betale. Det er Hensynet hertil, som har foranlediget mig til at indbringe dette Lovforslag, da det jo, som jeg indledede med, har vist sig paa andre Omraader, at der ikke gaas saa strengt frem efter den Regel, at enkelte Dele eller enkelte Klasser af Befolkningen ikke maa nyde Godt af Statskassen. Vi have nylig haft en Lov til Behandling, den Lov, vi nylig forlod, som ogsaa kan siges at gaa ud paa at yde et Tilskud fra Statskassen, og det endda til mere Bemidlede end Husmændene. Naar man ser Finantsloven igjennem, vil man finde mange forskjellige Punkter, hvor der ydes Penges, snart til det Gne, snart til det Andet, som repræsenterer Klasser eller Dele af Befolkningen. Der kunde altsaa fra den Side ikke være Noget at indvende imod, at Husmændene ogsaa fik en Støtte af Statskassen, en Støtte, som de vistnok i høi Grad fortjene. Vi kunne være glade over, at vi her i Landet have en dygtig og flittig Husmandsstand, som udfører et stort Arbejde i det Samfund, hvori de leve, og naar vi kunne række den en Haand og yde den en Støtte og fri den fra de Byrder, der hvile saa tungt paa den, tror jeg at burde tilraade Thinget at gjøre det.

Blem: Jeg kan ikke Andet end sympathisere med det foreliggende Lovforslag, skjøndt jeg ikke er blind for, at der kan reises Indvendinger derimod. Spørgsmaalet dreier sig her om, hvorvidt Lovgivningsmagten skulde gaa ind paa at træffe Bestemmelser om, at der af Statskassen ydes en Gave af 726,000 Kr. for at dække en Gjælds, som de to Kreditforeninger, de saakaldte Husmandskreditforeninger for Dørne og Sjøland, have paadraget sig ved den Konvertering, der gennemførtes i Juni Termin forrige Aar. Spørgsmaalet om, hvorvidt man kan yde Statshjælp til disse Kreditforeninger her i Landet, er nemlig en Gang saaet fast i Loven af 28de Mai 1880; thi den Gang gif man ind paa, at Staten dels direkte, dels indirekte skulde støtte de Husmænd, der indtraadte som Interessenter i disse Kreditforeninger. Man havde hidtil ikke fra Statens Side støttet Kreditforeningerne med Andet, end at de efter Loven af 20de Juni 1850 have Ret til at udstede deres Gjældsbeviser paa ustemplet Papir, og at deres Bestyrelser have Lov til i Forbindelse med deres Interessenter at realisere Panten, for hvilke de terminsmæssige Ydelser ikke vare betalte, uden foregaende Forligsmægling eller Rettergang. Det er de to Begunstigelses, som alle de andre Kreditforeninger have faaet ved Loven af 1850; men ved Lov af 28de Mai 1880 gif man ind paa at give Husmændene Hjælp, dels direkte, dels indirekte, idet man under Forhandlingerne den Gang gif ud fra, at der var ca. 100,000 Husmænd med og uden Jord, som daarlig kunde faae Laan i de andre Kreditforeninger, da disse Minimumsloaan er 600 Kr., og i den norske Høi Kreditforening for Landeieendomme 1,200 Kr. Man mente derfor, at der var stor Træng for Husmændene til at faae deres egne Kreditforeninger, og gif derfor ind paa, for det Første, at Staten skulde tilskude 10,000 Kr. een Gang for alle til Oprettelse af saadanne Foreninger for hver især, dernæst, at de skulde være frie for Taxationsomkostningerne ved Optagelse af Laan, hvilke Udgifter Staten skulde refundere, og endelig, at Staten skulde garantere 4 pCt. Rente af disse Foreningers Obligationer. Naar man nu ser, at der paa Finantslovens er optaget en Bevilling paa 28,000 Kr. aarlig til Bestridelse af disse Foreningers Taxationsforretningers Udgifter, og at Statsregnskaberne udvise, at der aarlig er udgivet fra 19—33,000 Kr. eller i disse 9 Aar en samlet Sum af 228,977 Kr., og man dertil lægger de 20,000 Kr., som bleve tilskudte til Oprettelsen af